

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Δυναμική θέση

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**
p.galiatsatos@realnews.gr

Μια ισχυρή νομική βάση με την οποία διασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό η απαίτηση της ομοφωνίας για μια διμερή συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας θεωρεί ότι εξασφάλισε η Αθήνα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τον χρηματοδοτικό κανονισμό «SAFE», που είναι προικοδοτημένος με 150 δισ. ευρώ. Και αυτό παρά το γεγονός ότι η ελληνική αντιπροσωπεία ξεκίνησε τη διαπραγμάτευση από μειονεκτική θέση, καθώς ο ίδιος ο κανονισμός εγκρίνεται με ειδική πλειοψηφία και η Ελλάδα και οι σύμμαχοί της (Κύπρος, Γαλλία, Σλοβενία) δεν ήταν σε θέση να συγκεντρώσουν ούτε την απαραίτητη «καταστατική» μειοψηφία του 35% του ευρωπαϊκού πληθυσμού για να τον μπλοκάρουν.

Αντιλαμβανόμενη ότι δεν έχει τη δυνατότητα να μπλοκάρει τον κανονισμό «SAFE», η μόνη αντιπροσωπεία μας στις Βρυξέλλες και στο υπουργείο Εξωτερικών (η υφυπουργός **Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου** βρισκόταν στις Βρυξέλλες κατά τις κρίσιμες ημέρες της διαπραγμάτευσης) στράφηκε στις επιμέρους διατάξεις του και ιδιαίτερα στο άρθρο 17 που ορίζει μια διμερή συμφωνία της Ε.Ε. με μια τρίτη χώρα ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή οντοτήτων και προϊόντων της χώρας αυτής στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Η ελληνική διπλωματία εστίασε στην υποχρέωση για διμερή συμφωνία και επεδίωξε να επιβάλει ότι αυτή θα εγκρίνεται από το Συμβούλιο με ομοφωνία και όχι με ειδική πλειοψηφία, ώστε να διατηρηθεί το δικαίωμα του ελληνικού βέτο.

Η γερμανική θέση

Σύμφωνα με πληροφορίες από διπλωματικές πηγές στις Βρυξέλλες, η ελληνική διπλωματία έπρεπε να βρει τρόπο για να παρακάμψει την προκλητική φιλοτουρκική στάση της Γερμανίας. Το Βερολίνο αντιλήφθηκε ότι η μάχη θα δινόταν για το άρθρο 17 και είχε ξεκαθαρίσει ευθύς εξαρχής ότι δεν θα δεχόταν ούτε να μπει στο άρθρο 17 η υποχρέωση συνομολόγησης διμερούς Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης για την Ασφάλεια και την Αμυνα (όπως συνέβη με τη Βρετανία και τον Καναδά), ούτε το λεκτικό περί μη συμμετοχής χωρών που αντιστρατεύονται τα συμφέροντα της Ε.Ε. και των κρατών-μελών της, ούτε οποιαδήποτε ρητή αναφορά σε αποκλεισμό της Τουρκίας.

Με τη βοήθεια της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του υπουργείου Εξωτερικών η ελληνική διπλωματία στράφηκε στα άρθρα 212 και 218 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ε.Ε., τα οποία συνδυαστικά προβλέπουν ότι απαιτείται ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου για κάθε συμφωνία οικονομικής, εμπορικής ή άλλης φύσης

Με ποια νομικά όπλα μπορεί να «μπλοκάρει» η Αθήνα τη συμμετοχή της Αγκυρας στην ευρώζονα. Όλο το διπλωματικό παρασκήνιο των διαπραγματεύσεων στις Βρυξέλλες για την ένταξη τρίτων χωρών στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «SAFE»

Δικαίωμα βέτο στη συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας

της Ε.Ε. με τις υποψήφιες προς ένταξη στην Ένωση χώρες. Τόσο η πολωνική προεδρία όσο και η αρμόδια Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής αναγνώρισαν ότι οι διατάξεις της Συνθήκης είναι αδύνατον να αμφισβητηθούν. Αν και οι Γερμανοί πέτυχαν με σφοδρή αντίδραση να μην υπάρξει ρητή αναφορά στο άρθρο 212 σε κάποιο σημείο του κανονισμού «SAFE», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε να το χρησιμοποιήσει ως νομική βάση για τις διμερείς συμφωνίες

του άρθρου 17 του κανονισμού και η δέσμευση αυτή καταγράφηκε στα πρακτικά της συνεδρίασης του συμβουλίου μόνιμων αντιπροσώπων (COREPER) της 18ης Μαΐου.

Με βάση όσα επετεύχθησαν για το άρθρο 17, η Αθήνα εκτιμά ως θετικό τον απολογισμό της διαπραγμάτευσης. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, η συμμετοχή της Τουρκίας στο «SAFE» δεν θεωρείται αυτόματη, όπως θα επιθυμούσαν η Αγκυρα και ορισμένοι εταίροι μας. Τόσο η Ελλάδα όσο και η Κύπρος θα έχουν το δικαίωμα να αντιταχθούν και να μπλοκάρουν την ολοκλήρωση της διμερούς συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας, είτε να διαπραγματευτούν σοβαρά ανταλλάγματα για να συναινέσουν, αν το κρίνουν σκόπιμο.

Το θετικό αποτέλεσμα, με βάση την ελληνική ανάγνωση, οφείλεται σύμφωνα με διπλωματικές πηγές στην άσφον συνεργασία ανάμεσα στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία και την Κεντρική Υπηρεσία του υπουργείου Εξωτερικών, αλλά και στον άσφογο και υποδειγματικό τρόπο με τον οποίο άσκησε τα καθήκοντά της η προεδρεύουσα Πολωνή μόνιμη αντιπρόσωπος. Εχο-

Τα πέντε «γιατί;»

ΟΤΑΝ ΤΟ 77% των Ελλήνων θεωρεί ότι η Τουρκία είναι ο μεγαλύτερος εχθρός της Ελλάδας και μάλιστα μεταξύ των ψηφοφόρων της Ν.Δ. (ευρωεκλογές 2024) το ποσοστό φτάνει το 90%, αντιλαμβάνεται κάποιος τι μπορεί να σημαίνει για τους πολίτες να βρουν μπροστά τους την Τουρκία στα εξοπλιστικά σχέδια της Ευρώπης. Όταν επίσης ο βαθμός διαφωνίας, με την πρόθεση των χωρών της Ε.Ε. να ξοδέψουν 800 δισ. ευρώ επιπλέον για εξοπλισμούς, είναι 62% (στους ψηφοφόρους της Ν.Δ. στις ευρωεκλογές του 2024 το 37%), το πράγμα σκληραίνει ακόμα περισσότερο. Και έρχεται το επιστέγασμα με τις απαντήσεις της κοινής γνώμης στον βαθμό συμφωνίας σχετικά με την πρόθεση της κυβέρνησης να διαθέσει για εξοπλιστικά 25 δισ. ευρώ τα επόμενα 12 χρόνια: α) «Ναι, γιατί είναι απαραίτη-

το» συμφωνεί το 37%, β) «όχι, γιατί προέχουν άλλες προτεραιότητες π.χ. υγεία / παιδεία / ενίσχυση εισοδήματος» συμφωνεί το 48%.

Γίνεται αντιληπτό άμεσα ότι πάλι υπάρχει ο κίνδυνος να προτρέχουμε χωρίς να προλαβαίνει ο πολίτης να «πέψει» το «γιατί τόσο πολλά» ή «γιατί εμείς τόσο πολλά» όταν έχουμε άλλες προτεραιότητες που μας καίνε.

Ο κόσμος χρειάζεται απαντήσεις στα πέντε «γιατί»: α) Γιατί πάλι βιαστικά, γιατί καθυστερήσαμε να αρχίσουμε να συζητάμε, β) γιατί εμείς τόσο, γ) γιατί δεν συζητάμε αν με την επένδυση αυτή θα είμαστε με τη σωστή πλευρά της Ιστορίας, δ) γιατί η Τουρκία μπλέκεται στα πόδια της Ε.Ε. και της Ελλάδας και ε) γιατί δεν συζητάμε ποιος ακριβώς είναι ο εχθρός αφού η Τουρκία θα είναι στο «κόλπο»;

η άποψη

του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΥΡΟΥ***

*Διευθύνοντας
 συμβούλου
 της MRB Hellas